

ČLOVĚK A RODINNÝ ŽIVOT

Rodina je nejmenší, přirozená lidská společnost, skládající se z,
..... a (= **úzká, nukleární** rodina); někdy k ní náleží
i další příbuzní - např., či,
bydlí-li s ostatními členy rodiny v jedné domácnosti (= **široká** rodina).

Co se ti vybaví pod pojmem rodina ?

Jaké funkce rodina plní ?

1. biologická =
2. sociální =
3. výchovná =
4. ekonomická =
5. kulturní =

Co v rodině získávají děti ?

Co získávají rodiče ?

V životě ale nestačí jen brát, všechno „něco stojí“. Co tedy musí dávat rodiče ?
.....
.....

Měly by něco dávat i děti ?

Existuje ze zákona povinnost pro jednotlivé členy rodiny ? Je něco, co musí ?
otec - dříve hlava a živitel rodiny, jenž o své ženě i dětech zcela rozhodoval, měl
otcovskou moc ... nyní

matka - dříve rodila děti a pečovala o ně a o domácnost ... nyní

Jakou povinnost mají děti ?

Jak rozumíš pojmu dělba práce ?

Co je to **emancipace** ?

(V naší zemi jsou ženy plně emancipované od roku 1949.)

Příbuzenství

Zjisti, co znamená :

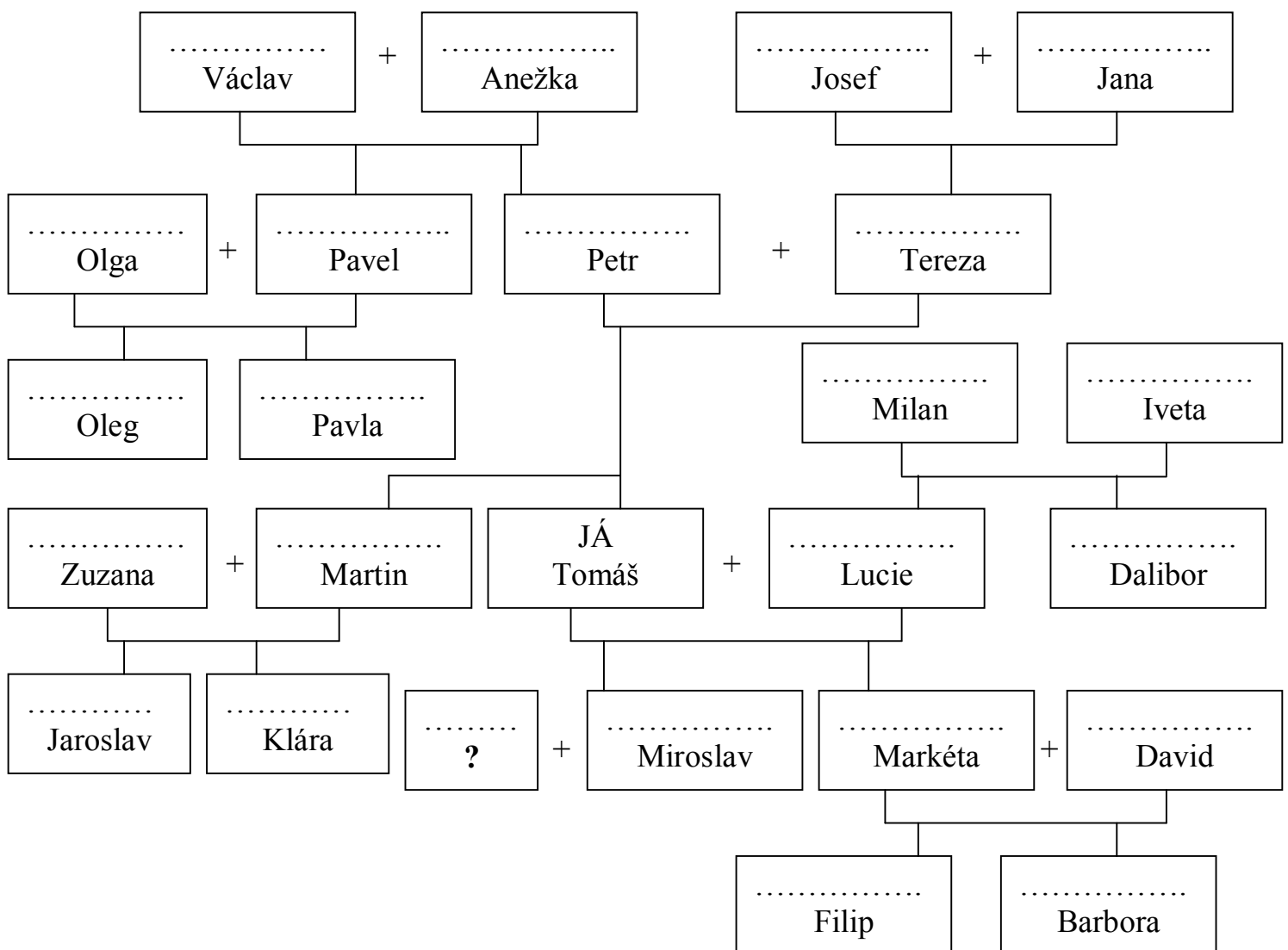
příbuzenství v přímé linii =

příbuzenství v pobočné linii =

plnorodní příbuzní =

polorodní příbuzní =

Co je to **RODOKMEN** jistě víš - pojmenuj správně mé příbuzné

Dovedeš spočítat, kolik je tu generací ?

Který příbuzenský vztah tu chybí ?

„Rodina je základ státu.“

Rodina založená manželstvím je základním článkem zodpovědně a závazně organizovaného života ve státě. Stát uzákoňuje práva a povinnosti mezi manžely a mezi rodiči a dětmi.

ZÁKON Č. 94/1963 Sb., ZÁKON O RODINĚ řeší otázky manželství (vznik, neexistence a neplatnost, zánik manželství, vztahy mezi manžely, rozvod), vztahy mezi rodiči a dětmi (rodičovská zodpovědnost, výchovná opatření, určení rodičovství, osvojení, poručenství a opatrovnictví, výživné, vzájemná vyživovací povinnost rodičů a dětí, vyživovací povinnost mezi manžely).

Jak vzniká manželství ?

Charakterizuj :

1. **Církevní sňatek**

2. **Občanský (civilní) sňatek**

S kým nelze uzavřít manželství ? S

a s

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/3d/Wedding_rings.jpg/220px-4ea2aee65e257_275x398.jpg

Jak se svatbou souvisí prsteny ?
Co symbolizují ?

.....
.....

Kdo je na fotografii ? Označ tyto účastníky svatby :

.....
.....

[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e6/The_royal_family_on_the_balcony_\(cropped\).jpg/450px-The_royal_family_on_the_balcony_\(cropped\).jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e6/The_royal_family_on_the_balcony_(cropped).jpg/450px-The_royal_family_on_the_balcony_(cropped).jpg)

Co ještě patří ke svatbě ? Co se pojí s přívlastkem **SVATEBNÍ** ?

.....
.....

Svatba bývala dříve velmi důležitým rituálem nejen v životě muže a ženy a jejich rodičů, ale i v životě společenství, později obce, v nichž žili. **Před kým si nyní slibují manželé věrnost ?**

.....

K čemu slouží **(před)manželská smlouva** ?

.....
.....

Charakterizuj pěti hesly ideální **vztahy mezi manžely** :

.....

Jaké vlastnosti by měl mít tvůj budoucí manžel / manželka ?

.....
.....

Jak manželství zaniká ?

1.

2.

3.

Doplň PĚTILÍSTEK

R O D I N A

Jaká je ?

(2 přídavná jména)

Co dělá ?

(3 slovesa)

Slogan

(věta o čtyřech slovech)

Synonymum

(podstatné jméno)

ČLOVĚK A RODINNÝ ŽIVOT

Rodina je nejmenší, přirozená lidská společnost, skládající se z **muže, ženy a dětí** (= **úzká, nukleární** rodina); někdy k ní náleží i další příbuzní - např. **babička, dědeček, strýc** či **teta**, bydlí-li s ostatními členy rodiny v jedné domácnosti (= **široká** rodina).

Co se ti vybaví pod pojmem rodina ? **Příbuzní, máma a táta, domov, rodinné oslavy, sounáležitost, společná práce, společné aktivity, důvěra, pomoc ...**

Jaké funkce rodina plní ?

1. biologická = **reprodukce společnosti, plození potomků**
2. sociální = **socializace, včleňuje jedince do společností a učí ho v ní žít**
3. výchovná = **vzdělává a vychovává, učí společenským normám**
4. ekonomická = **stará se o své členy, hospodaří a učí hospodařit**
5. kulturní = **předává kult. tradice a hodnoty, buduje rozhled, učí vnímat umění**

Co v rodině získávají děti ? **Lásku, péči, domov, zázemí, pomoc, podporu - rodiče uspokojují jejich existenční, psychické i duchovní potřeby.**

Co získávají rodiče ? **Respekt, úctu, lásku - radost z vývoje a úspěchů dětí; smysl a naplnění vlastního života. Ve stáří pomoc a podporu.**

V životě ale nestačí jen brát, všechno „něco stojí“. Co tedy musí dávat rodiče ? **Lásku, péči, pomoc, podporu, pochopení, toleranci, svůj čas, trpělivost, respekt, přiměřenou míru svobody, klidné zázemí a vstřícné prostředí, sebeovládání ...**

Měly by něco dávat i děti ? **Respekt a úctu, svoji pomoc, slušnost, toleranci...**

Existuje ze zákona povinnost pro jednotlivé členy rodiny ? Je něco, co musí ?

otec - dříve hlava a živitel rodiny, jenž o své ženě i dětech zcela rozhodoval, měl otcovskou moc ... nyní **vyživovací povinnost, rovnocenný podíl povinností**

matka - dříve rodila děti a pečovala o ně a o domácnost ... nyní **mají rodiče rovné povinnosti vůči dětem i vůči sobě, např. vyživovací povinnost**

Jakou povinnost mají děti ? **Pomáhat svým rodičům podle svých možností, a to i finančně; zajistit rodičům pomoc a podporu ve stáří.**

Jak rozumíš pojmu dělba práce ? **Všichni členové rodiny - domácnosti se musí spolupodílet dle svých možností na jejím chodu; rozdělení povinností a práce.**

Co je to **emancipace** ? **zrovnoprávnění, osvobození z podřízeného postavení**

(V naší zemi jsou ženy plně emancipované od roku 1949.)

Příbuzenství

Zjisti, co znamená :

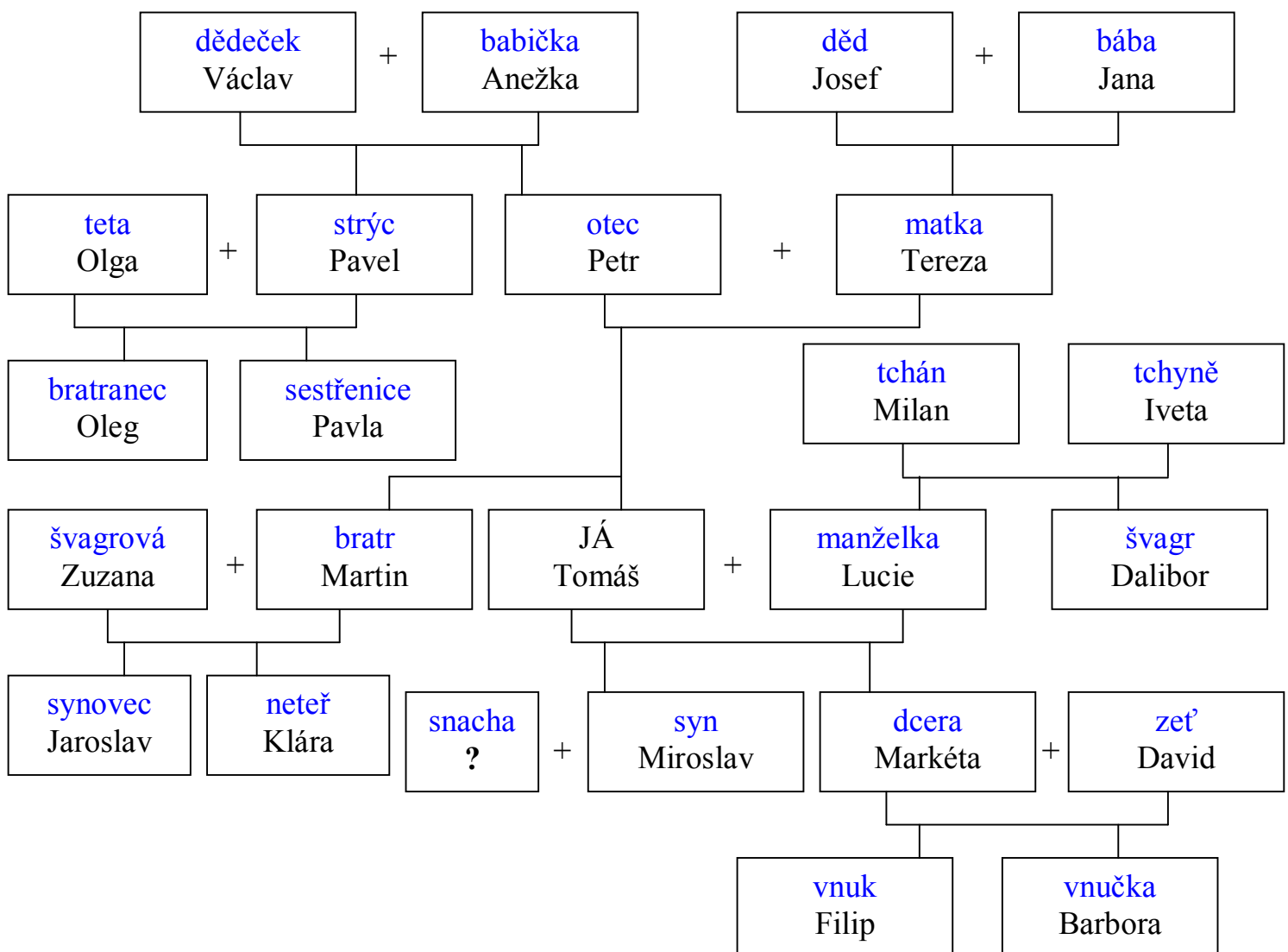
příbuzenství v přímé linii = **jeden přímo pochází z druhého**

příbuzenství v pobočné linii = **oba mají společného předka**

plnorodní příbuzní = **příbuzní mají společné oba rodiče**

polorodní příbuzní = **příbuzní mají společného pouze jednoho z rodičů**

Co je to **RODOKMEN** jistě víš - pojmenuj správně mé příbuzné

Dovedeš spočítat, kolik je tu generací ? 5

Který příbuzenský vztah tu chybí ? **sestra**

„Rodina je základ státu.“

Rodina založená manželstvím je základním článkem zodpovědně a závazně organizovaného života ve státě. Stát uzákoňuje práva a povinnosti mezi manžely a mezi rodiči a dětmi.

ZÁKON Č. 94/1963 Sb., ZÁKON O RODINĚ řeší otázky manželství (vznik, neexistence a neplatnost, zánik manželství, vztahy mezi manžely, rozvod), vztahy mezi rodiči a dětmi (rodičovská zodpovědnost, výchovná opatření, určení rodičovství, osvojení, poručenství a opatrovnictví, výživné, vzájemná vyživovací povinnost rodičů a dětí, vyživovací povinnost mezi manžely).

Jak vzniká manželství ? **sňatkem; veřejným obřadem, jehož pravidla stanoví zákon; prohlášením muže a ženy, že spolu vstupují do manželství**

Charakterizuj :

3. **Církevní sňatek** obřad v přítomnosti dvou svědků se koná před orgánem státem registrované církve či náboženské společnosti, zpravidla v kostele
4. **Občanský (civilní) sňatek** obřad se koná v přítomnosti dvou svědků před orgánem státu (starosta, radní či zastupitel obce)

S kým nelze uzavřít manželství ? S ženatým mužem nebo vdanou ženou, s blízkým příbuzným (incest), s mladistvím, který nedovršil 18 (16) let, a se závažně duševně postiženou osobou.

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/3d/Wedding_rings.jpg/220px-4ea2aee65e257_275x398.jpg

Jak se svatbou souvisí prsteny ?
Co symbolizují ?

Prsteny symbolizují manželský slib, jeho věčnou platnost, nekonečnost (kruh).

Kdo je na fotografii ? Označ tyto účastníky svatby :

Ženich a nevěsta - novomanželé;
druzičky.

[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e6/The_royal_family_on_the_balcony_\(cropped\).jpg/450px-The_royal_family_on_the_balcony_\(cropped\).jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e6/The_royal_family_on_the_balcony_(cropped).jpg/450px-The_royal_family_on_the_balcony_(cropped).jpg)

Co ještě patří ke svatbě ? Co se pojí s přívlastkem **SVATEBNÍ** ?

Oznámení, den, obřad, kytice, šaty, průvod, hosté, fotografie, dekorace, hostina, výslužka, noc, cesta; agentura, katalog, salon ...

Svatba bývala dříve velmi důležitým rituálem nejen v životě muže a ženy a jejich rodičů, ale i v životě společenství, později obce, v nichž žili. **Před kým si nyní slibují manželé věrnost ?**

Před svědky a před zástupci obce nebo církve a obvykle také před svou rodinou.

K čemu slouží **(před)manželská smlouva** ? Právní akt, který se uzavírá před notářem, upravuje společné majetkové poměry manželů po svatbě. Nemají-li snoubenci zájem na společném vlastnictví, mohou si vyhradit vznik spol. jmění.

Charakterizuj pěti hesly ideální **vztahy mezi manžely** : Úcta, láska, respekt, tolerance, partnerství, pomoc, opora, důvěra, upřímnost, sdílení, soulad ...

Jaké vlastnosti by měl mít tvůj budoucí manžel / manželka ?
.....
.....

Jak manželství zaniká ?

1. rozvodem manželství
2. smrtí jednoho z partnerů
3. je-li některý z partnerů prohlášen za mrtvého

Doplň PĚTILÍSTEK

R O D I N A

Jaká je ? (2 přídavná jména)	harmonická	šťastná		
Co dělá ? (3 slovesa)	chrání	pomáhá	podporuje	
Slogan (věta o čtyřech slovech)	Rodina	je	základ	státu.
Synonymum (podstatné jméno)		Partnerství		

Použité zdroje :

- JUDr. PhDr. BÍLÝ, JIŘÍ, Csc. *Výchova k občanství*. Nakladatelství FORTUNA, 1995, s. 22 až 27. ISBN 80-7168-187-3.
- PhDr. HORSKÁ, VIOLA a kolektiv autorů. *Občanská výchova pro 8. a 9. ročník základní školy*. Nakladatelství FORTUNA, 2005, s. 66 až 73. ISBN 80-7168-951-3.